

A HTMT HÍREI**„Tudomány közérthetően” – a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács tudománynépszerűsítő előadássorozata**

A SZMAT ebben az évben az MTA 200. évfordulójának tiszteletére tudománynépszerűsítő előadássorozatot indít, amelyet a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületével együttműködve valósít meg. Ennek a programnak az első két állomása 2025. október 10-én Rimaszombat és Fülek volt. Mészáros András „Arisztotelész esete Phyllisszel, azaz mit kezdhet a filozófia és az irodalom a szerelemmel” című előadásával szólította meg a közönséget. [...] Mészáros Andrásen kívül erre az évre még Vančo Ildikó nyelvész, Liszka József etnológus és Radvánszky János genetikus ajánlottak fel tudománynépszerűsítő előadásokat az egyes könyvtárak számára... Forrás: SZMAT.sk: [teljes cikk >](#)

Emléktábla-avatás Losoncon

A Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács emléktábla-állítási programjának újabb állomása Losonc volt. 2025. október 11-én a Kármán József Alapiskola és Óvoda épületének homlokzatán a Veszprémi Akadémiai Bizottsággal együttműködve felavattuk a losonci születésű Nemecz Ernő akadémikus emléktábláját. Az ünnepi aktust Nemecz Ernő özvegye és lánya, Nemecz Zsuzsanna, valamint családtagjai is megtisztelték részvételükkel... Forrás: SZMAT.sk: [teljes cikk >](#)

„Tudományosság a Dél-Alföldön és a Délvidéken” című konferencia Szabadkán

2025. október 10-én a Szegedi Akadémiai Bizottság (SZAB) Jogtudományi Szakbizottság Politikatudományi Munkabizottsága kezdeményezésére megtartották a Tudományosság a Dél-Alföldön és a Délvidéken című konferenciát Szabadkán. A tanácskozás főszervezője Soós Edit, a Szegedi Tudományegyetem ÁJTK Politikológiai Tanszékének tanára, társszervezője és támogatója a Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács, házigazdája pedig Ricz András, a szabadkai Regionális Tudományi Társaság elnöke volt. [...] A konferencián 17 előadás hangzott el és kialakult egy építőjellegű dialógus a magyarországi és a vajdasági tudósok részéről. A program az alábbi előadásokat ölelte fel... Forrás: VMAT.rs: [teljes cikk >](#)

Artes Liberales: Bolyai Farkas és utódai, születésének 250. évfordulóján

Október 21-én, 17 órától újabb Artes Liberales előadásra kerül sor a KAB székházában: Kása Zoltán matematikus-informatikus, a Sapientia EMTE emeritus professzora Bolyai Farkas és utódai, születésének 250. évfordulóján címmel tart előadást Bolyai Farkas életéről, családjáról, tudományos tevékenységéről és kevésbé ismert kutatási eredményeiről... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA**Podcast: Színes Kultúránk - Nyelvújítás napjainkban**

A nyelvújítás kérdése ma is, illetve megint aktuális. A magyar nyelvet, de más nyelveket is elárasztják az idegen, többnyire angol nyelvű szakkifejezések. [...] A Színes Kultúránk című műsorunkban a téma nem más, mint a nyelvújítás lesz. Weber Katalin vendége Bódi Zoltán, a Magyarság Kutatóintézet tudományos főmunkatársa, aki a témában nemrég tartott előadást Bécsben... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Egy elefánt kihívásait mutatta be Vibók Ildi

A Burgenlandban élő és alkotó író-biológus legújabb, gyermekeknek szóló könyvével volt jelen a napokban megtartott Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon. Ezúttal „Az elefánt, aki nem tud ugrani című”, egy héttel az esemény előtt megjelent meséjét mutatta be. [...] A könyv egy kis elefánt és barátai történetét meséli el, akik a szavannán élnek. Azonban mindenkinek más az, amiben jó, amire a szülei megtanították... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Állatos délután és könyvbemutató Alsóőrött

Október 17-én Alsóőr nagy kultúrházában vidám, állatos délutánra invitálják a családokat, ahol bemutatják az UMIZ4KIDS többnyelvű gyermekkönyvsorozat jubileumi kiadványát. Az esemény főszereplője egy hatnyelvű könyv lesz, amely Devecseri László és Lutter Imre verseit tartalmazza, többek között magyar, német, burgenlandi magyar tájszólás, roma, burgenlandi horvát és Hianz fordításban is... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Professzori címmel tüntették ki Ernyey Bélát Ausztriában

Különleges elismerésben részesült Ernyey Béla színész, író és műsorvezető: október 10-én professzori címet adományoztak neki Ausztriában. A rangos kitüntetést az államelnök javaslatára adja át a kulturális miniszter azoknak, akiket az Osztrák Köztársaság több évtizedes kiemelkedő kulturális tevékenységük alapján erre méltónak tart... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Lendva Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség kiosztotta a támogatásokat

A Lendva Községi Magyar Nemzeti Önkormányzati Közösség Tanácsának 12. rendszeres ülésén megerősítették a községben tevékenykedő kétnyelvű oktatási-nevelési intézmények nemzetiségi programjait, illetve kiosztották a társalapított intézmények, valamint a civilszervezetek éves támogatásait. [...] Az ülés a határozatképesség hiányában némi késéssel az oktatási intézmények képviselőinek meghallgatásával kezdődött el. [...] A következő napirendi pont alatt a civil szervezetek, vagyis az egyesületek magyar programjaira kiírt és beérkezett pályázatokat bírálták el, és ez esetben is elfogadták a bizottság ajánlását. Összesen 21 szervezet pályázott... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Folytatódik a kultúrotthon felújítása Lendaván

A Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ Tanácsának ülésére október 2-án került sor a könyvtárban. Az ülésen többek között beszámoltak a könyvtár épületének felújítási munkálatairól, emellett a közeljövőben a Színház- és hangversenyerem is új arculatot kap. [...] A tanácsülésen Zágorec-Csuka Judit, az intézmény igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja beszámolt az intézmény féléves programjainak megvalósításáról. Az idei esztendő júliusáig 47 eseményt tartottak meg a könyvtárban. Július végéig 1.959 könyvtári dokumentumot dolgoztak fel szlovén–magyar és idegen nyelven, ezen kívül száz digitális könyvvel is bővítették a könyvtár állományát. Az első félévben 96 új taggal bővült az olvasók száma... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Tantervreform és a kétnyelvű oktatás

A Muravidéki Rádióban az Aktuális című műsorunk témája az oktatás, azon belül a tantervreform és mindaz, amit magával hozott a kétnyelvű, de elsősorban a magyar nyelv anyanyelvi és környezetnyelvi oktatására vonatkozóan. Szó lesz arról a nyílt levélről is, amit Varga Štefan István fogalmazott meg és tett közzé a Népújságban a nyáron: Miért nem választják az őshonos magyar szülők a magyar nyelv 1/ szlovén nyelv 2 olvasástanítási modellt a gyermeküknek? – címmel... Forrás: MMR.si: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Horváth Botka Áron, rendező

Horváth Botka Áron lendvai származású forgatókönyvíró és filmrendező első egész estés filmjét – ami az első magyarul beszélő szlovén film –, az Elveszett éveket idén nyáron forgatták a Vajdaságban. A felnövés történetet bemutató road movie – vagyis útifilm – nemcsak érzelmi utazás, hanem egy hosszú, kitartó munka eredménye is. A rendezővel a forgatás körülményeiről, a film személyes vonatkozásairól és a következő lépésekről beszélgettünk. [...] Érdekes, hogy ez a film valójában szlovén filmnek fog számítani, szlovén produkció készíti. [...] Amikor megírtam a forgatókönyvet, sokat beszélgettünk róla, hogy ezt hogyan fogja a szlovén állam pénzelni, de Szlovéniában valójában a magyar is hivatalos nyelv. Ez lesz az első magyar nyelvű szlovén film... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

Podcast: Idén 50 éves a Szlovéniában élő magyar és olasz őshonos nemzeti közösség érdekvédelmi szervezete

A jelentős évforduló kapcsán a Muravidéki Magyar Rádió nemzetiségi műsorában tavasszal sorozatot készítettünk a magyar nemzeti közösség fél évszázadáról, a kezdetektől napjainkig. Azokat a személyeket szólaltattuk meg, akik az elmúlt öt évtizedben, sőt még azelőtt is, sokat tettek a magyar nemzeti közösség megmaradásáért és fejlődéséért. Bemutattuk a muravidéki magyar közösség helyzetét, honnan indult és hova jutott... Forrás: MMR.si: [teljes cikk >](#)

Podcast: Iskolás és magyarosítási kérdések, a századfordulón Hodosán

A Muravidéki Rádióban a „Sorsforduló a Mura mentén” műsorsorozat után a folytatással, az 1920-1921 utáni évtizedek történéseinek, sikeres és kevésbé örömteli időszakainak, különböző eseményeinek, valamint szereplőinek a megismerésére invitáljuk a múltunk iránt érdeklődőket. [...] Göncz László történész, az MTA külső köztestületi tagja a magyar államalapítás ezer éves évfordulójának megünneplésének Hodosi történetét ismerteti... Forrás: MMR.si: [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Az Agitprop szerepe 1945 után

Agitprop” kifejezést, ami 1952-ben bekövetkezett felszámolásáig a propagandáért és agitációért felelős testülete volt a jugoszláv, illetve szlovén kommunista pártnak, és szövetségi, tagköztársasági és járási szinten működött. [...] A szovjet mintára létrehozott testülettel találkozunk a legtöbb, 1945 után szocialista berendezkedésű országban. z Alsólendvai járási Agitprop 1945 után kiadott,

feltehetően első, a Szlovén Kommunista Párt Központi Bizottsága központi Agitprop-szervezetének 1947 februárjában küldött beszámolóját ismertetjük. [...] Göncz László történész, az MTA külső köztestületi tagjának cikke... Forrás: Nepujsag.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Átadták a Drávaszöget átszelő autópálya utolsó szakaszát

Hétfőn ünnepélyesen átadták a horvát A5-ös autópályát és a magyar M6-os sztrádát összekapcsoló, eddig hiányzó útszakaszt Pélmónostor közelében. [...] A horvát szakasz e részének jelentőségét jól mutatja, hogy az ünnepélyes átadáson nagy számban vettek részt horvát és magyar állami vezetők. [...] Andrej Plenković horvát miniszterelnök a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége meghívására látogatást tett a pélmónostori Magyar Házban ahol [...] további pénzügyi és politikai támogatást jelentett be „nemcsak a horvátországi magyar közösség, hanem a magyarországi horvát közösség számára is”... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Zágrábban ülésezett a Kisebbségi Tanács

Az ülés első napirendi pontjaként a Horvát Televízió 2024-es évre vonatkozó beszámolójával ismerkedhettek meg a tagok. [...] Október 8-tól nyitva van a pályázási lehetőség a nemzeti kisebbségek egyesületei és intézményei számára, a 2026-os évre tervezett kulturális programjaik megvalósításához igényelhetnek támogatást... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#)

Újabb kiadvány a Glotta Nyelvi Intézettől

Szeptember 25-én az eszéki alsóvárosi zsinagógában mutatták be a Glotta Nyelvi Intézet legújabb kiadványát, amely az MTA 200 program keretében jelent meg. A bemutatott kötet Alfred Fischer: Még csak néhány nap – Egy budapesti napló 1944 című munkája, amelyet Lehocki-Samardžić Anna, az MTA külső köztestületének tagja fordított le magyarra. [...] A most magyarul is megjelent naplójegyzetek egyszerre szólnak a múlt borzalmairól és az egyéni tisztánlátásról. Fischer Alfred írása a 20. századi történelem egyik legsötétebb időszakába enged betekintést, miközben emberi tartásról és intellektuális bátorságról tesz tanúbizonyságot... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#)

Megemlékezés a vonatbalesetben elhunyt magyar husárokról

1882 szeptemberében súlyos vasúti baleset történt Eszéken, melyben 26 magyar husár és két munkás vesztette életét. A szerencsétlenség áldozatainak emléktáblájánál múlt héten kommemorációt tartottak... Forrás: Kepesujasag.com: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Magyar kulturális intézményeket támogatnak

Erdélyi és partiumi magyar kulturális intézmények kapnak kormánytámogatást, a fejlesztési minisztérium által javasolt összegeket tegnapi ülésén hagyta jóvá a kormány. [...] A helyi jövedelemadóból befolyó összegek két százalékát olyan önkormányzati fenntartású előadó-művészeti intézmények működtetésére és fejlesztésére fordítjuk, amelyek nem részesülnek állami finanszírozásban. Színházak, bábszínházak és néptáncgyűttesek működését segítjük ezzel a támogatással” – idézte az RMDSZ közleménye Cseke Attilát. A szaktárca javaslata alapján 74 előadó-művészeti intézmény részesül összesen 168 millió lej értékű finanszírozásban... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Országos kutatás készült a romániai magyar oktatás helyzetéről

Javult az erdélyi magyar iskolák felszereltsége, de az egyenlőség még nem vált mindennapi valósággá – ez derül ki abból az országos kutatásból, amelyet a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet és a Bálványos Intézet szakemberei ismertettek Kolozsváron. A felmérés 885 oktatási helyszínt vizsgált, feltérképezve a magyar tannyelvű oktatás hálózatát, nyelvhasználatát, tanulói teljesítményét és infrastrukturális adottságait. [...] A táblák helyét digitális kijelzők vették át, az osztálytermek felszereltsége a legtöbb helyen eléri a román tannyelvű intézmények szintjét, és néhol meg is haladja azt. [...] A vegyes tannyelvű iskolákban viszont alig történt előrelépés: a különféle feliratok, hirdetések és az online kommunikáció döntő többsége továbbra is román nyelvű. [...] A kutatási beszámolót az MTA külső köztestületének tagjai: Kiss Tamás szociológus, valamint Toró Tibor politológus az eseményt követően válaszoltak a Kolozsvári Rádió kérdéseire is... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Helyzetkép: Ahol a 6 százalék is számít

Három évtized alatt felére csökkent, de közösségként működik jelenleg mintegy 3 ezer fős tordai magyarság. Október elején magyar Napokat szerveztek, egy esztendő folyamán legalább hat-hét alkalommal tudják megmutatni magukat és lokálpatrióta

ragaszkodásukat. Sipos Árpád vállalkozó, városi tanácsos, unitárius presbiter és helyi RMDSZ elnök is egyben: a szórványra jellemzően több feladatot vállal egy személyben. Terveinek kulcsfogalma a megmaradás. Ennek biztosításáról beszélt a Kolozsvári Rádió Tetőterasz című műsorában... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Román–magyar irodalmi szimpóziumot tartottak Marosvásárhelyen

Nyolcadik alkalommal rendezték meg a Román–magyar irodalmi interferenciák szimpóziumot a Marosvásárhelyi Rádió stúdiótermében. A rendezvényt a Romániai Írószövetség Marosvásárhelyi Fiókja szervezte, az idei téma pedig így szólt: Mi és ti. Románok és magyarok egymás tükrében. [...] A kötetbemutatók után két előadás hangzott el: Demény Péter Tükörforgás. Román–magyar irodalmi kapcsolatok és jelenségek a kortárs irodalomban címmel beszélt, majd Valentin Trifescu tartott előadást Erdélyi másság címmel... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Három interjút hoztunk a nemrég zajlott kutatástörténeti konferenciáról

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Néprajz és Antropológia Tanszéke, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya, a Kriza János Néprajzi Társaság, valamint az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottság Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága közös szervezésében került sor Kolozsváron a XVII. Tudomány- és kutatástörténeti konferenciára. [...] Összeállításunkban a munkálatokon részt vett előadókkal és szervezőkkel készített interjúk hangzanak el. Előbb Benő Attilát, az MTA külső köztestületének tagját hallhatják, aki a konferencia egyik szekcióülésének elnökeként többek között az esemény fontosságáról beszél. Péntek János nyelvészprofesszor, az MTA külső tagja visszatekint a romániai néprajzkutatás elmúlt 35 évének történetére... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Felavatják a Teleki Téka Freskós termét

Restaurálták, felavatják a marosvásárhelyi Teleki Téka Freskós termét. [...] A könyvtárban található freskókra Orbán János művészettörténész, az MTA külső köztestületi tagja hívta fel a figyelmet, miután levéltári kutatása során arra utaló adatokat talált, hogy az úgynevezett „palotaterem” falait egykor freskók díszítették... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Elpusztult egy brassói magyar emlék

Salamon királyt ábrázoló, Trianon előtt festett falkép pusztult el Brassóban, ugyanis összeomlott az épület, amelynek a falán a városhoz több mondaszállal köthető uralkodó volt látható. Kovács Lehel István barcasági helytörténész, az Erdélyi Kárpát-Egyesület brassói részlegének elnöke, a Sapientia marosvásárhelyi kara informatika szakának egyetemi oktatója, az MTA külső köztestületének tagja a Krónika megkeresésére részletesen beszélt az épületről. [...] A barcasági helytörténész, valamint Sántha Imre Géza sepsiszentgyörgyi művészettörténész egybehangzó véleménye szerint a falkép mindenképp Trianon előtti lehetett... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Apukák és anyukák iskolája

Akárcsak a tanév, éppen tíz hónapig tart a Szülők iskolája is Nagyenyeden. A sorozat a digitális világgal való barátkozással kezdődött, és még sokféle területen segítene eligazodni a gyereknevelésben, a hisztiktől az önbizalomig és a kutyáktól az egészséges uzsonnáig. [...] Mire számíthatnak még a szülők, és meddig tart a sorozat? A részletekről a kisebbségi oktatásért felelős Fehér megyei tanfelügyelőt, Lőrincz Helgát kérdeztük a Kolosvári Rádió Hangoló című műsorában... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Helyzetkép: A fémdetektoros régészet

Az utóbbi években egyre nagyobb népszerűségnek örvend Romániában az amatőr fémdetektoros régészet, ami legtöbb országban egyszerre jelent társadalmi erőforrást és régészeti, kulturális kockázatot. Az államok hozzáállása három nagy modellbe sorolható: tiltó, engedélyező-ellenőrző, és partneri–integráló megközelítés. [...] Az engedélyező-ellenőrző modellbe tartozik például Románia és Magyarország is, a detektorhasználat engedélyköteles, és a tevékenység kizárólag a kulturális örökségvédelmi hatóság által kijelölt területeken, meghatározott feltételekkel végezhető. [...] A szamosújvári Kis János hobbirégésszel Kolozsváron beszélgettünk. [...] Az omboztelki kincs kapcsán megkerestük Urák Malvinka régészt, az Erdélyi Nemzeti Történeti Múzeum munkatársát, aki elmondta: A több mint fél kilogrammot nyomó aranytárgyakat jelenleg [...] nemzetközi szakemberek is vizsgálják... Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

Soha nem volt akkora szükség az élőlőzóra, mint ma

A mesemondók missziója kihívásokkal teli, de szükség van rá, talán most leginkább – vallja Bedőházi Beáta. A szakemberrel a közeli Erdélyi Népmesemondó Találkozó apropóján beszélgettünk az élőlőzavas mesemondás erejéről. [...] Erdélyben például a Tekergő Meseösvény Egyesületnek van úttörő munkája az élőlőzavas mesemondás népszerűsítésében és gyakorlásában. Több

civilszervezet foglalkozik ezzel, intézményként, az Erdélyi Hagyományok Háza is bekapcsolódott... Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés a gyémántmisés Bodó Imre nyugalmazott főesperessel

Bodó Imre Kászonsaltízben született 1941. május elsején. [...] 2004-től szolgálja Kézdiszárzypatak kis közösségét, a mai napig aktív, tevékeny ember. Gyémántmiséjét idén júliusban, szülőfalujában tartotta meg. [...] A papi pályát negatívan állították be, éreztették, hogy nem jó döntés. Már a hat év teológia alatt hívogattak be a dupla bőrborítású ajtók mögé, elvórákat tartottak. Tettlegesen nem érintettek, de folyamatos volt a nyomás, ijesztgettek. [...] Csernátonban a kommunizmus évei alatt templomot is sikerült építeni, ami akkoriban nem volt egyszerű dolog... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Sall László és a nagyváradi zsidó könyvtár születése

A Göteborgban élő Sall László kezdeményezésére jön létre Nagyváradon a MaIZsiK – a Magyar Irodalmi Zsidó Könyvtár. A nagyváradi származású költő célja az, hogy másképp tegye meg tapasztalhatóvá a város zsidó szellemi örökségét. [...] Ma alig kétszáz-háromszáz zsidó él Nagyváradon, ahol a második világháború előtt még közel 28 ezres közösség működött, 18 zsinagógával, amelyekből mára mindössze hét maradt meg. [...] Ma már nemcsak egy ötlet, hanem valóság: a nagyváradi zsidó könyvtár október 14-én megnyitja kapuit, kedden 18 órakor a Fő utca 59. szám alatt... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Hogyan alakul a levélszavazók száma a határon túl élő magyarok között?

Kerényi György számba vette, hogy miként alakul a levélben szavazók lakóhely szerinti eloszlása azok között a külföldi magyarok között, akik számára adott ez a voksolási lehetőség. [...] 2022-ben az érvényes levélszavazatoknak mintegy 95%-át szerezte meg a Fidesz-KDNP-lista [...] amely 2 mandátumot jelentett. [...] 2014-ben 193.793-an szerepeltek a levélszavazók névjegyzékében, 2018-ban 378.449-en, 2022-ben pedig már 456.129-en... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A politikusok akár a kisebbségi jogokat is megnyirbálhatják az alkotmánymódosításra hivatkozva

Több mint két hét telt el azóta, hogy a parlamenti képviselők többsége áldását adta az alkotmánymódosításra. [...] Bár a változtatások kapcsán eddig az LMBTQ-közösség jogainak korlátozásáról esett a legtöbb szó, a szlovákiai magyaroknak is lehet oka az aggodalomra. Mivel a jövőben a nemzeti identitást érintő kérdésekben a szlovák törvények élveznek majd elsőbbséget a nemzetközi egyezményekkel szemben, így nem kizárt, hogy a nemzeti kisebbségek is kellemetlen következményekkel szembesülhetnek. Fiala-Butora János nemzetközi jogásszal, emberi jogi szakértővel Tilajcsík Dóra beszélgetett a Patria Rádióban... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Konferencia: Így áll a szlovák–magyar közös múlt feldolgozása

Máig a nacionalista megközelítés uralja a történelemoktatást Magyarországon és Szlovákiában is, derült ki a Történelemtanárok Egylete budapesti konferenciáján. [...] Éppen ezért tartja pillanatnyilag esélytelennek, hogy egy magyar történelemkönyvben úgy beszéljenek Trianonról, mint a nemzetiségek önrendelkezési törekvéseinek beteljesüléséről. A narratívák közötti távolság megmarad a következő generációkra is, véli Szarka László. [...] A szlovák–magyar közös múlt nemcsak a történelmi Magyarországgal kapcsolatban osztja meg a magyarokat és a szlovákokat. Vannak ellentmondások a két világháború közötti Csehszlovákia történetének értelmezésében is – erre mutatott rá Simon Attila, a Fórum Kisebbségkutató Intézet igazgatója, az MTA külső tagja... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Felavatták Duray Miklós síremlékét Losoncon

Méltóságteljes ünnepség keretében avatták fel Duray Miklós, a felvidéki magyarság kiemelkedő alakjának síremlékét október 8-án Losoncon, a volt református temetőben. A rendezvényt a Szövetség a Közös Célokért társulás szervezte Duray Miklós születésének 80. évfordulója alkalmából. [...] Az esemény végén a jelenlévők csendes főhajtással, imával és a losonci Serly női kamarakórus énekével adóztak Duray Miklós emlékének... Forrás: Dunaszerdahelyi.sk: [teljes cikk >](#)

Kötetbemutató: Murányi Sándor Olivér könyvének bemutatója

2025. október 14-én, kedden 17:00 órai kezdettel Kassán, a Márai Sándor Emlékiállításban Murányi Sándor Olivér székelyudvarhelyi író válogatott novelláit tartalmazó, A szél hangjai című könyv bemutatójára kerül sor. A szerzővel Fried István irodalomtörténész beszélget... Forrás: Rozsnyovidek.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: 60 éves a Juhász Gyula Ifjúsági Klub

A nyitrai magyar egyetemisták közösségének otthonát adó Juhász Gyula Ifjúsági Klub, vagy röviden JUGYIK idén ünnepelte megalakulásának 60.évfordulóját. A klub fontos célja a felvidéki magyar kultúra erősítése és fenntartása. A jubileumot a tagszervezet gazdag programsorozattal ünnepelte, amely 2025. szeptember 29. és október 11. között zajlott. [...] A programsorozat keretén belül, az október 10. Generációk Találkozásán voltunk jelen stábunkkal. Az est fénypontja egy kerekasztal-beszélgetés volt... Forrás: Muzsa.sk: [teljes cikk >](#)

Termet neveztek el az örök pedagógusról, Szénássy Zoltánról

Nagybetűs tanár, segítőkész mester és kimagasló ember volt Szénássy Zoltán író, helytörténész, a Jókai Közművelődési és Múzeum Egyesület újraalapításának kezdeményezője, akiről teremtet neveztek el a komáromi Selye János Gimnáziumban. Az eseményt az iskola vezetése és a család a tanár úr 100. születésnapján, azaz október 10-én tartotta. [...] Az ünnepségen leginkább a személyes történetek kerültek előtérbe... Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Fiatal természetkutatók találkoztak Topolyán

A 10. Vajdasági Fialat Természetkutatók Találkozásának központi témája ezúttal a víz és a vizes élőhelyek világa volt. A topolyai Arcus Környezetvédő Egyesület által szervezett kétnapos rendezvény nemcsak találkozási pont a természet iránt elkötelezett fiatalok számára, hanem egyben olyan platform is, ahol bemutathatják kutatásaikat és megoszthatják egymással tapasztalataikat. [...] A tudományos célú találkozón középiskolások, egyetemisták és aktív fiatal kutatók is részt vettek. Az előadók vagy előadás, vagy poszter formájában oszthatták meg egymással kutatómunkáik eredményeit... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Szenteleky-emléknap Szivácon: Díjátadók és irodalmi megemlékezés

A neves irodalmár jelentős szerepet töltött be a vajdasági magyar irodalom fejlődésében. Az eseményt a Szenteleky Kornél Magyar Művelődési Egyesület székházában rendezték meg, ahol évről évre tisztelegnek munkássága előtt. [...] A 2025-ös Szenteleky-emléknap a 80 éves Kerekes Sándor képzőművész kiállításának megnyitójával indult. A Szenteleky-díjat idén posztumusz Raffai Judit egyetemi tanár kapta, tudományos és oktatói munkásságáért, valamint szervezői tevékenységéért. [...] A Bazsalikom-díjat ezúttal Andrić Editnek, az újvidéki Magyar Tanszék oktatójának, az MTA külső köztestületi tagjának ítélték oda... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

20 éves a VMMI: Kerekasztal-beszélgetéssel és kiállítással ünneplik az évfordulót

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet október 15-én Zentán a Kiszsinagógában rendezi meg az intézet fennállásának 20. évfordulója alkalmából szervezett eseményeket. [...] 16.30-kor kezdődik a Községi házak – emberi közösségek című kerekasztal-beszélgetés épített örökségünkről. Moderál Antal Szilárd egyetemi oktató, rendező, fotóművész... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Ukrajnában módosítják a kisebbségi nyelvek listáját

A kormány azt javasolta a Legfelsőbb Tanácsnak, hogy zárja ki az orosz és a moldáv nyelvet, a zsidó nyelvet cserélje héberre, és vegye fel a cseh nyelvet abba a jegyzékbe, amelyeket védi a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája – számolt be szombaton az rbc.ua hírportál Tarasz Melnicsek Telegram-csatornájára hivatkozva. Az képviselő az írta, hogy a parlament jóváhagyta az „Ukrajna egyes törvényeinek módosításáról a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájának hivatalos fordításának frissítése kapcsán” című törvénytervezetet... Forrás: Youtube/Tv21Ungvar: [teljes cikk >](#)

Megbecsülik ma a pedagógus munkáját?

Ukrajna-szerte jelentős a tanárhány. Nagyija Kuzmicsova, az oktatási minisztérium helyettes vezetője szerint nem egyszerű „létszámhányról” van szó, hanem profil- és minőségi problémáról: országosan leginkább természettudományos és „kemény” tárgyak (biológia, kémia, fizika, matematika) és modern technológiák terén hiányoznak a felkészült pedagógusok. [...] A pedagógus ma egyszerre tárgyi tudás forrása, mentálhigiénés támasz, közösségszervező, adminisztrátor és akár digitális tartalomfejlesztő is – a megbecsülés mégis sokszor elmarad. Különösen háború, infláció és elvándorlás idején. Ukrajnában és Kárpátalján ez a feszültség kézzelfogható... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Videó: Nemzetközi konferencia a határon átnyúló biztonsági együttműködésről a Rákóczi Egyetemen

Október 8-án A biztonság szerepe a határon átnyúló és nemzetközi együttműködésben című nemzetközi tudományos és szakmai konferencia zajlott a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetemen. [...] [...] Az esemény kezdetén Szakál Imre, a II. RF KME tudományos és minőségbiztosításért felelős rektorhelyettese, az MTA külső köztestületének tagja köszöntötte a résztvevőket. [...] A megnyitó után került sor a plenáris előadásokra: összesen 5 plenáris előadó tartott bemutatót a konferencia témájának különböző vonatkozásairól. A nap további részében 6 szekcióban több mint 100 előadó mutatta be kutatását és értekezését a biztonság témakörében... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Videó: Bemutatták a Lehoczky múzeum tudományos közlönyét

Ungváron bemutatták a Lehoczky Tivadar Kárpátaljai Megyei Honismereti Múzeum legújabb tudományos évkönyvét. A kiadvány az intézmény fennállásának 80. évfordulója alkalmából szervezett jubileumi rendezvénysorozatot egészíti ki. Ez már a 22. ukrán nyelvű kötet... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Sebestyén Árpád kríziskezelő szakpszichológus szakmai csoportfoglalkozása Beregszászban

Beregszászban a Bóbita Gyermekefejlesztő és Lelkigondozó Központ szervezésében, a Katolikus Karitászt Orvosmissziójának támogatásával kétnapos továbbképzést tartottak A krízispszichológia lehetőségei a segítő hivatásokban címmel. [...] A workshopon tanárok, mentálhigiénés szakemberek, egyházi személyek és más érdeklődők gyűltek össze, hogy közösen gondolkodjanak a lelki válsághelyzetek felismeréséről és kezeléséről. Az előadásokat és gyakorlati foglalkozásokat Sebestyén Árpád kríziskezelő szakpszichológus, a Katolikus Karitászt Orvosmissziójának önkéntese vezette... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

Folytatódik a KMKSZ kárpátaljai magyar általános iskolásokat megszólító programja

Az elmúlt évi népszerű programot követően a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség a Nemzeti Együttműködési Alap és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával a tervek szerint az őszi és tavaszi szemeszterben közel 4 ezer hatodik, hetedik és nyolcadik osztályos kárpátaljai magyar gyermeket fogad a Tiszacsomai Árpád Vezér Látogatóközpontban és Lovardában. Az első, mintegy százfős csoport a Beregszászi Bethlen Gábor Líceumból érkezett. [...] A jelenlévők egymást váltva interaktív tárlatvezetésen vesznek részt a látogatóközpont épületében, megtekintenek egy Tiszacsomát és az itt található Honfoglalási Emlékparkot bemutató kisfilmet, népi játékokat sajátítanak el, megismerkednek az elmúlt évszázadban a vidéken elterjedt használati tárgyakkal és a rovásírással is, majd a központ munkatársainak vezetésével íjászknak és kipróbálják a lovaglást... Forrás: Karpataljalap.net: [teljes cikk >](#)

XIV. Kárpátaljai Vándoregyetem

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány a 2025/2026-os tanévben tizennegyedik alkalommal szervezi meg a Kárpátaljai Vándoregyetemet. [...] A vándoregyetem előadásai október 20. és 23. között öt helyszínen hangzanak el Ungváron és Beregszászban. Gazdaság- és irodalomtudományról, informatikáról és történelemről tanulhatnak a résztvevők az ungvári egyetem magyar karán, a beregszászi egyetemen, valamint a két város egyházi szakkollégiumaiban. Az érdeklődők Bacsó Róbert, és az MTA külső köztestületi tagjainak: Csordás László, Sztojka Miroszláv és Váradi Natália értekezéseit hallgathatják meg... Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: PTSD, túlélés és újrakezdés az ukrán front árnyékában

Zsábej Edit Dominika Munkácsen tevékenykedő pszichológus, abszolváció előtt álló mentálhigiénés szakember az orosz-ukrán háború kitörése után kezdett kelet-ukrajnai menekültekkel foglalkozni. Segítségnyújtásról, az ukrán katonák és a lakosság helyzetéről, a szembenézéssről és tagadásról beszélgettem vele. [...] A poszttraumatikus-stressz szindróma jellemzően súlyosabb trauma után alakul ki. A katonák olyan helyről jönnek, ahol a halállal szembesülnek, ahol a bajtársaikat is elvesztik. Ez olyan erős stressz-hatást gyakorol a szervezetre, amely fizikai jelekben is megmutatkozhat... Forrás: Transtelex: [teljes cikk >](#)